Lietas Nr. C73422121
Lietas arhīva Nr. C-0733-22/32
ECLI:LV:ZRT:2022:0117.C73422121.5.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Jēkabpilī 2022.gada 17.janvārī

Zemgales rajona tiesa: tiesnesis V.Muižnieks, ar sekretāri A.Vasiļevsku
izskatīja atklātā tiesas sēdē civillietu /nosaukums/ prasībā pret /pers. A/ par parāda piedziņu.

Aprakstošā daļa

/nosaukums/ (turpmāk – "prasītāja") pilnvarotais pārstāvis /pers. B/ cēlusi prasību pret /pers. A/ (turpmāk - "atbildētājs") par parāda piedziņu.

Prasības pieteikumā norādīts, ka /datums/starp prasītāju un atbildētāju tika noslēgts aizdevuma līgums un atbildētājam tika piešķirts aizdevums 5000 *euro*. Līguma pamatnoteikumos tika noteikta gada procentu likme par aizdevuma lietošanu.

Atbildētājam bija jāveic ikmēneša maksājumi atbilstoši līgumā iekļautajam maksājuma grafikam un termiņam. Pamatojoties uz līguma vispārējo noteikumu 2.5.punktu maksājumu kavējuma gadījumā atbildētājs maksā nokavējuma procentus 55% gadā no kavētā maksājuma apmēra par katru dienu.

Prasītājs atgādinājumus par nenokārtotām parādsaistībā. Pamatojoties uz Līguma vispārīgo noteikumu 2.7.punktu. Atbildētājs neveica maksājumus arī pēc atgādinājumu nosūtīšanas. Tāpēc Prasītājs, pamatojoties uz Līguma vispārīgo noteikumu 2.6.punkta 2.6.1.apakšpunktu, nosūtīja atbildētājam paziņojumu par pirmstermiņa aizdevuma atmaksas pieprasīšanu.

Prasītājs vairākkārtīgi ir mēģinājis sazināties ar atbildētāju gan telefoniski, gan rakstveidā, tostarp nosūtot rakstveida paziņojumu, ierakstītā pasta sūtījumā. Atbildētājs līdz prasības celšanai nav izrādījis interesi par nenokārtotajām saistībām un nav izpildījis iepriekšminētās saistības.

Prasītājs pamatojoties uz Civillikuma (turpmāk – "CL") 1401., 1402., 1511., 1512., 1587., 1753., 1756., 1759. panta 1.punktu, 1764., 1765., 1811., 1828., 1934., 1943. pantiem, lūdz piedzīt prasītājas labā no atbildētāja pamatparādu 4429,20 *euro;* maksu par atgādinājumiem 21 euro; procentus par kapitāla lietošanu 326,67 *euro*; likumiskos nokavējuma procentus 224,25 *euro;* nokavējuma procentus 2,61 *euro* un tiesas izdevumus. Lūdz arī piedzīt ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 7,61 *euro* apmērā, kurus prasītāja pārstāvis samaksāja par pieteikuma par saistību piespiedu izpildīšanu brīdinājuma kārtībā nosūtīšanu.

/datums/ tiesā no atbildētāja saņemts paskaidrojums (lietas 43.lapa).

Paskaidrojumā norādīts, ka viņa rīcībā ir cits līgums ar citiem maksājuma datumiem un cipariem no /nosaukums/ ar /numurs/ no /datums/kur tika veikti regulāri maksājumi par piecpadsmit mēnešiem, un atlikusī pamatsumma sastāda 4383,18 *euro*.

2020.gada pavasarī būtiski mainījās apstākļi, kas ietekmēja ģimenes mantisko stāvokli. Pašam bija liela neskaidrība par darbu un algu, bija lielas jukas un neziņa kā būs tālāk, jo līdz Covid-19 pandēmijai maksāju kredītu vienmēr laikā. Šobrīd samaksāt parādu nevar.

/datums/ tiesā no prasītāja saņemta atsauksme uz atbildētāja paskaidrojumu.

Atsauksmē norādīts, ka prasītājs prasību uztur pilnā apmērā. Saskaņā ar starp atbildētāju un /nosaukums/ savstarpēji noslēgtā līguma vispārējo noteikumu 2.4. punktu kopējā ikmēneša maksājuma summa aizdevuma summas un procentu samaksai ir nemainīga, izņemot pirmo maksājumu, kurš var būt atšķirīgs. Maksājumu grafikā ir sniegta ilustratīva informācija par veicamajiem maksājumiem, tomēr tā var mainīties atbilstoši faktiskajam aizdevuma summas izsniegšanas brīdim un līdz ar to aizņēmējam maksājumus ir pienākums veikt saskaņā ar aizdevēja rēķinu. [..] Pēc Aizdevuma izsniegšanas aizdevējs nosūta aizņēmējam koriģēto maksājumu grafiku [..] Koriģētam Maksājumu grafikam nav jābūt parakstītam no aizdevēja puses (lietas 48.lapa).

Prasītājs un atbildētājs tiesas sēdē nepiedalījās. Tādejādi, saskaņā ar CPL 156.pantu lieta izskatāma prasītāja un atbildētājas prombūtnē, jo nav konstatēti CPL norādītie lietas izskatīšanas atlikšanas pamati.

Motīvu daļa

Novērtējot lietā esošos rakstveida pierādījumus, tiesa atzīst, ka prasība ir apmierināma daļēji.

CL 1402.pants nosaka, ka no tiesiska darījuma rodas saistību tiesības. Saskaņā ar CL 1587.pantu, tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus. CL 1590.pants nosaka, ka katrai pusei ir pret otru prasības tiesības par līguma izpildīšanu.

Starp pusēm nav strīda par aizdevuma saistības nodibināšanu un tās nosacījumiem.

Tiesa konstatē un ar prasības pieteikumam pievienotajiem rakstveida pierādījumiem apstiprinās, ka /datums/starp atbildētāju un /nosaukums/, noslēgto Aizdevuma līgums (lietas 7.-11.lapa). Atbildētājam izsniegts aizdevums 5000 *euro* apmērā (lietas 12.lapa).

Starp prasītāju un atbildētāju noslēgtais aizdevuma līgums nodibina saistību, kas atbilst CL 1934.panta nosacījumiem.

Saskaņā ar CL 1943.pantu, aizņēmējam jāatdod tāda pati summa, kādu viņš saņēmis. Atbildētājs saistības nav izpildījis. Atbilstoši prasītāja norādītajiem apstākļiem un aprēķiniem neatmaksātā pamatparāda summa ir 4429,20 *euro*.

CL 1756.pants nosaka, ka pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu, vai uz likumu.

Līguma 2.3.punktā noteikts, ka par aizdevuma lietošanu aizņēmējs ik mēnesi maksā pamatnoteikumos norādītos procentus – 19,90 % gadā (lietas 7.un 8.lapa). Atbilstoši maksājumu grafikā ir noteikts konkrēts maksājamās procentu summas apmērs. Prasītāja ir aprēķinājusi procentus par kapitāla lietošanu 326,67 *euro* par laika periodu no /datums/līdz /datums/Kā redzams no pievienotā parāda aprēķina tie faktiski rēķināti par laiku līdz /datums/Tas atbilst 1ietas apstākļiem, jo /datums/nosūtīts paziņojums par pirmstermiņa saistību izpildi. Pēc tam rēķināti likumiskie kavējuma procenti. Tātad ir pamats apmierināt prasījumu par pielīgto aizdevuma lietošanas procentu piedziņu.

Prasītāja aprēķinājusi arī nokavējuma procentus 2,61 *euro* par laika periodu no /datums/līdz /datums/Arī tie faktiski rēķināti par laiku līdz /datums/

Atbilstoši Līguma 2.5.punktam, maksājuma kavējuma gadījumā aizņēmējs maksā nokavējuma procentus 55 % gadā no kavētā maksājuma par katru dienu. Par to pašu termiņu un kapitāla lietojumu, jau ir noteikti un aprēķināti procenti par kapitāla lietošanu. Tādejādi nokavējuma procenti

attiecināmi uz civiltiesisko sankciju – līgumsoda piemērošanu.

Saskaņā ar CL 1716.pantu līgumsods ir pamatums, ko kāds uzņēmies ciest sakarā ar savu saistību, ja viņš šo saistību neizpildītu vai neizpildītu pienācīgi.

CL 1722.panta pirmā daļa paredz līgumsoda piedziņas apmēra ierobežojumu - līgumsodu par saistību nepienācīgu izpildi vai neizpildīšanu īstā laikā (termiņā) var prasīt tikai tādā apmērā, kādā tas pārsniedz prasīto procentu summu, kas radusies pēc neizpildes iestāšanās brīža. Šajā gadījumā piedzenamo procentu summa pārsniedz līgumsoda apmēru. Tātad prasītāja var prasīt piedzīt tikai aprēķinātos procentus un prasījums daļā par nokavējuma procentu līgumsodu noraidāms.

Kā norādīts prasībā, atbilstoši līguma 2.7.punktam, ja atbildētājam tiek nosūtīts atgādinājums par kavētu maksājumu vai aizdevuma pirmstermiņa pieprasīšanu, tad viņam jāatmaksā prasītājam izdevumus 7 *euro* par katru nosūtīto vēstuli. Prasītājs ir pievienojis atbilstoši nosūtītos paziņojumus (lietas 14.-20.lapa). Tāpēc ir pamats piedzīt norādīto maksu par atgādinājumiem - 21 *euro.*

Aizdevuma termiņš noteikts 72 mēneši – atbilstoši maksājumu grafikam līdz /datums/

Civillikuma 1589.pants nosaka, ka vienpusēja atkāpšanās no līguma ir pielaižama tikai tad, kad tā pamatota ar paša līguma raksturu vai kad to zināmos apstākļos atļauj likums, vai arī kad tāda tiesība bijusi noteikti pielīgta.

Līguma 2.6.1.punkts paredz aizdevējam tiesības pirms termiņa pieprasīt nekavējoties atmaksāt visu parādu, ja aizņēmējs kavē maksājumu vairāk kā 30 dienas.

/datums/ atbildētājam nosūtīts paziņojums par pirmstermiņa saistību izpildi. Tajā aizdevējs pieprasa nekavējoties samaksāt kopējo parādu 4779,48 *euro* (lietas 17.lapa). Tādejādi prasītāja izmantoja pielīgtās tiesības un vienpusēji atkāpās no līguma.

Saskaņā ar CL 1759.panta 1.punktu, procenti jāmaksā arī bez noteiktas norunas, uz likuma pamata, par katru parāda samaksas nokavējumu, kaut arī parāds pats par sevi būtu bezprocentīgs. CL 1652.panta pirmās daļas 3.punkts nosaka, ka parādnieka nokavējums ar visām tā sekām iestājas pats no sevis, kad viņš palaidis garām termiņu, kas nolikts izpildīšanai vai nu ar likumu, vai ar līgumu, vai arī pēc parašas. Atbilstoši CL 1765.panta otrās daļas nosacījumiem, ja likums nosaka aprēķināt likumiskos procentus, tie ir seši no simta gadā. Tie arī piemērojami saistībās ar patērētāju. Tātad prasītājai ir tiesības saņemt aprēķināto likumiskos procentu summu 224,25 *euro* par laika periodu no /datums/līdz /datums/

No prasības pieteikuma un tam pievienotajiem dokumentiem secināms, ka atbildētāja nepildīja savas maksājumu saistības līgumā noteiktā kārtībā un termiņā, līdz ar to tiesai nav pamata apšaubīt prasības summu. Atbilstoši CL 1838.pantam to, ka samaksa izdarīta, jāpierāda tam, kas to apgalvo.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma (turpmāk – "CPL") 195.pantu un CL 1765.pantu nosakāmas prasītājas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt no atbildētājas, likumiskos procentus - 6 % gadā no piedzītās summas.

Saskaņā ar CPL 41.panta pirmo daļu, pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Ja prasība apmierināta daļēji, šajā pantā norādītās summas piespriež prasītājam proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram.

Prasītājas samaksāto tiesas izdevumu summa ir 440,16 *euro*. To veido samaksātā valsts nodeva par prasības pieteikumu 434,79 *euro* (lietas 33., 35.lapa) un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 5,37 *euro* (lietas 34.lapa).

Prasība apmierināta 99,95 % apmērā, tāpēc prasītājas labā no atbildētāja piedzenami samaksātie tiesas izdevumi 439,94 *euro*.

Nav pamata piedzīt prasītājas norādītos ar brīdinājuma izsniegšanu saistītos tiesas izdevumus 7,61 *euro.* Samaksātie tiesas izdevumi 7,61 *euro* izmantoti ar brīdinājuma izsniegšanu saistīto izdevumu atlīdzināšanai lietā par saistību piespiedu izpildīšanu brīdinājuma kārtībā, saskaņā ar CPL 50.^{1} nodaļas noteikumiem.

Saskaņā ar CPL 406.^{6} panta trešās daļas nosacījumiem, pieņemot lēmumu par pieteikuma atstāšanu bez izskatīšanas, samaksātā valsts nodeva tiek ieskaitīta ceļot prasību prasības tiesvedības kārtībā. Cita veida tiesas izdevumu atlīdzināšana šajā procesā nav paredzēta. Tas arī pamatoti, jo šie izdevumi ir ne tikai samaksāti, bet arī izmantoti nodrošinot brīdinājuma kārtības lietvedību.

Lai arī izdevumi, ko samaksājusi puse, kuras labā taisīts spriedums, atzīstami par tās zaudējumiem šī jēdziena plašākā izpratnē, tomēr nav pamata tos saistīt ar puses tiesībām celt materiāltiesisku prasījumu par zaudējumu piedziņu, jo jautājums par tiesas izdevumiem pieder procesuālajām, bet ne materiālajām tiesībām. Šāds viedoklis vairākkārt sniegts arī Senāta judikatūrā (*sk. Augstākās tiesas Senāta 2009.gada 21.janvāra spriedums lietā SKC-6 un 2011.gada 6.aprīļa spriedums lietā SKC-143*). Tādejādi procesuālie izdevumi vienā lietā nav atzīstami par zaudējumiem un atlīdzināmi citā lietā.

Atbilstoši CPL 204.^{1} panta pirmās daļas nosacījumiem, atbildētājam nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Covid-19 infekcijas izplatības seku pārvarēšanas likuma 21.panta otrā daļa paredz, ka tiesa, izskatot civillietas un lemjot par sprieduma labprātīgas izpildes termiņu saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.^{1}pantu, var to noteikt ne garāku par 60 dienām, izņemot gadījumus, kad spriedums izpildāms nekavējoties. Piedzenamā summa no fiziskās personas vairākkārt pārsniedz noteiktās minimālas mēneša algas apmēru, tāpēc ir samērīgi noteikt garāku tās labprātīgas izpildes laiku.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz minēto un saskaņā ar Civilprocesa likuma 97.panta pirmo daļu, 190.- 195. pantu, tiesa

nosprieda

1. Prasību apmierināt daļēji.
2. Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par labu /nosaukums/, reģistrācijas Nr. /numurs/:
   - pamatparādu 4429,20 *euro*;
   - procentus par kapitāla lietošanu 326,67 *euro,* par laiku no /datums/līdz /datums/;
   - maksu par atgādinājumiem 21 *euro*;
   - likumiskos nokavējuma procentus 224,25 *euro,* par laiku no /datums/līdz /datums/;
   - samaksāto tiesas izdevumu daļu 439,94 *euro*,

   kopā 5441,06 *euro* (pieci tūkstoši četri simti četrdesmit viens euro 06 centi).
3. Noraidīt prasību daļā par nokavējuma procentu 2,61 *euro* piedziņu,
4. Noteikt /nosaukums/ tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt 6% gadā no piedzītās summas.
5. Sprieduma labprātīgai izpildei noteikt 40 dienu termiņu no sprieduma spēkā stāšanās dienas.
6. Prasītājas labā piedzenamo naudas summu samaksa veicama prasītāja pārstāvja /pers. B/ AS "Swedbank" norēķinu kontā Nr. /konta numurs/.

Spriedumu 20 dienu laikā var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Zemgales apgabaltiesā, sūdzību iesniedzot Zemgales rajona tiesā.

Tiesnesis V.Muižnieks

Dokuments parakstīts elektroniski ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu